

Číslo: 8752-27152/2022/Tit/370240105

SPRÁVA O MIMORIADNEJ ENVIRONMENTÁLNEJ KONTROLE

č. 1/2022/P

Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Bratislava, Stále pracovisko Nitra, Odbor integrovaného povoľovania a kontroly (ďalej len „SIŽP“), ako príslušný odborný kontrolný orgán – orgán štátneho dozoru podľa § 9 ods. 1 písm. a) a § 10 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podľa § 32 ods. 1 písm. d) zákona č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o IPKZ“) vykonala mimoriadnu environmentálnu kontrolu (ďalej len „kontrola“) podľa § 34 ods. 9 zákona o IPKZ. Počas kontroly a pri vypracovaní správy o kontrole sa postupovalo podľa zákona o IPKZ.

A. Kontrola

Typ kontroly:	§ 34 ods. 9 zákona - Mimoriadna
Podnet:	Áno
Výsledok:	§ 35 ods. 2 písm. b) zákona - Pokuta
Výsledok:	§ 35 ods. 2 písm. a) zákona - Opatrenia na nápravu
Odstúpené:	Nie

B. Orgán štátneho dozoru

Inšpektor:	Ing. Kristína Titková	Číslo preukazu: 428
Telefón:	037 656 06 47	
Elektronická adresa:	kristina.titkova@sizp.sk	

Inšpektor:	RNDr. Martin Jursa	Číslo preukazu: 495
Telefón:	037 656 06 33	
Elektronická adresa:	martin.jursa@sizp.sk	

B.1. Prizvaná osoba

Organizácia:	SIŽP – Odbor inšpekcie ochrany ovzdušia	
Adresa:	Jeséniová 17, 831 01 Bratislava	
Zástupca:	Ing. Miroslav Vlček	Funkcia: inšpektor
Telefón:	+421 904 859 219	
Elektronická adresa:	miroslav.vlcek@sizp.sk	

C. Prevádzkovateľ

Názov podľa OR: CHEMOLAK a.s.
Adresa sídla: Továrenská 7, 919 04 Smolenice
IČO: 31 411 851
Kontrola oznámená: 02.06.2022 Spôsob: Elektronickou poštou
Zástupca: Ing. Róbert Bachratý Funkcia: vedúci divízie ekológie a krízového manažmentu
Telefón: 0905 351 697
Elektronická adresa: bachraty@chemolak.sk

D. Prevádzka

Názov podľa IP: **Nová varňa živíc**
Adresa prevádzky: Továrenská 7, 919 04 Smolenice
Variabilný symbol: 370240105
Integrované povolenie: 4056/OIPK-945/05-Kč/370240105
Vydané: 12.7.2005
Právoplatné: 12.8.2005
Projektovaná kapacita: linka alkydových živíc – 15 000 t
linka akrylátových živíc – 2 706 t
linka nenasytených polyesterových živíc – 2 706 t
Kategória: 4.1. b) Výroba organických chemikálií, ktorými sú organické zlúčeniny obsahujúce kyslík, ako sú alkoholy, aldehydy, ketóny, karboxylové kyseliny, estery a zmesi esterov, acetáty, étery, peroxidy, epoxidové živice.

E. Časová os

Predchádzajúce kontrolované obdobie: 1.12.2021 – 15.12.2021
Posledná kontrola: 14.12.2021 – 14.2.2022
Kontrolované obdobie: 11.2.2022 – 7.6.2022
Začatie kontroly: 11.2.2022
Prvé miestne zisťovanie: 22.2.2022
Druhé miestne zisťovanie: 7.6.2022
Vypracovanie správy: 2.8.2022
Doručenie správy: Deň prevzatia doporučenej zásielky s doručenkou

F. Vykonané úkony

Fotodokumentácia: Nie Počet snímok: -
Videodokumentácia: Nie
Odňatie prvopisov: Nie
Odobraté vzorky: Nie
Meranie emisií: Nie
Iné: -

G. Zameranie kontroly – opis

Mimoriadna kontrola bola vykonaná na základe podnetov postúpených zo Zelenéj linky Ministerstva životného prostredia SR a Obce Smolenice. Podnety boli postúpené na Inšpekciu mailom v dňoch:

11. 02. 2022 – p. Križanová, 01. 03. 2022 – p. Bullová a p. Slobodníková, 14. 03. 2022 – p. Taylor, 15. 03. 2022 – p. Bullová, 23. 03. 2022 – p. Štibraný, p. Hužovič a Obec Smolenice, 25.7.2022 – p. Štrauch a v nich sa pisatelia sťažujú „*najmä na ostrý prenikavý zápach šíriaci sa od Chemolak Smolenice, pripomínajúci chemikálie*“.

Na základe obsahu uvedených podnetov bola kontrola zameraná na dodržiavanie podmienok integrovaného povolenia týkajúcich sa alebo súvisiacich so zápachom.

H. Stav prevádzky v čase miestneho zisťovania – opis

V čase vykonanej kontroly prebiehala výroba alkydových, akrylátových a nenasýtených polyesterových živíc v prevádzke. Výroba je založená na polyreakciách. Vo výrobnom procese sa týmito reakciami prepracovávajú tekuté a prachové suroviny na polyméry, z ktorých sa v konečnom dôsledku pripravujú ich roztoky v organických rozpúšťadlách. Všetky práce boli vykonávané podľa technologického režimu.

SIŽP, Odbor ochrany ovzdušia vykonal v prevádzke „Nová varňa živíc“ meranie koncentrácií znečisťujúcich látok dňa 22. 03. 2022. Taktiež Odbor ochrany ovzdušia vykonal kontrolu v prevádzkach, ktoré nespádajú pod zákon o IPKZ.

Počas výkonu vyššie uvedeného oprávneného merania emisií bolo zistené, že ventilátor centrálneho odsávania vo výduchu A 10 bol odstavený a zapnutý až v čase zahájenia výkonu merania o 14:05 hod. Rovnaká situácia sa zopakovala aj pri druhej miestnej obhliadke dňa 07. 06. 2022, kedy bol ventilátor vypnutý a až po upozornení Inšpekciou ho prevádzkovateľ zapol. V prípade, že uvedený ventilátor nie je v činnosti, nedochádza k riadenému odvádzaniu emisií do vonkajšieho ovzdušia z výrobného procesu. Preto Inšpekcia prevádzkovateľa vyzve na vykonanie opatrení na nápravu za účelom úpravy riadiaceho systému výroby umiestneného vo veľine prevádzky tak, aby bol uvedený ventilátor automaticky zapnutý pri zahájení výroby v prevádzke a nebolo možné ho manuálne vypnúť. Chod ventilátora po začatí výrobnej činnosti v prevádzke je potrebné zadefinovať aj v Súbore technicko-prevádzkových parametrov a technicko-organizačných opatrení pri prevádzke stacionárneho veľkého zdroja znečisťovania ovzdušia (ďalej len „Súbor STPP a TOO“) ako ukazovateľ bežnej prevádzky a jeho vypnutie zadefinovať ako poruchový stav, kedy nie je zabezpečené efektívne odvádzanie odpadovej vzdušniny z centrálneho odsávania výrobných priestorov do vonkajšieho ovzdušia. Z tohto dôvodu bude potrebné, aby prevádzkovateľ upravil údaje uvedené v Súbore STPP a TOO a predložil jeho aktualizovanú verziu Inšpekcii na schválenie.

Inšpekcia taktiež počas miestnej obhliadky miest vypúšťania emisií do ovzdušia z prevádzky zistila, že na streche objektu Novej varne živíc sa nachádzajú výduchy na odvádzanie emisií znečisťujúcich látok z jednotlivých reaktorov a rozpúšťadlových kotlov v prevádzke. V čase prebiehajúcej výroby, konkrétne počas napúšťania a vypúšťania reakčnej zmesi pri výrobe živíc dochádza k plynulému odvádzaniu vzdušniny cez tieto potrubia a uvoľňovaniu emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia z uvedených zariadení

(fotodokumentácia č. 1). V takomto prípade sa nejedná o bezpečnostný, resp. havarijný odvod vzduchu, ako uvádza prevádzkovateľ ale o výduchy, cez ktoré dochádza k riadenému odvodu emisií do ovzdušia počas procesu výroby. Preto pre uvedené miesta vypúšťania bude potrebné zriadiť meracie miesta v zmysle príslušných noriem, stanoviť znečisťujúce látky uvoľňované do ovzdušia a určiť pre ne emisný limit v zmysle príslušnej legislatívy v oblasti ochrany ovzdušia a zároveň vykonať oprávnené meranie emisií na preukázanie dodržania určeného emisného limitu.

Na Inšpekciu bola dňa 26.05.2022 doručená Odborom ochrany ovzdušia, Stálym pracoviskom technických činností Žilina – Správa o diskontinuálnom meraní emisií zo zariadení prevádzky Nová varňa živíc prevádzkovateľa CHEMOLAK, a.s., Smolenice vybraných znečisťujúcich látok – prchavé organické látky vyjadrené ako celkový organický uhlík (TOC) (ďalej len „Správa z merania“) zo dňa 20.04.2022, číslo správy 02/ZA/2022. V správe sa konštatuje súlad so stanoveným emisným limitom pre miesto vypúšťania A10 a znečisťujúcu látku TOC.

Počas druhej miestnej obhliadky dňa 07.06. 2022 prebiehala výroba nasledovne:

- na reaktore č.-RA3 sa varila alkydovej živice X-2673 , na druhej zmene prebiehalo lúhovanie X-2673
- na reaktore č. – RA-2 prebiehalo vypúšťanie cez VRK15
- z VRK-14 prebiehalo plnenie autocisterny P1005.41,
- z nádrže č. 4 sa realizovalo plnenie autocisterny nenasýtenou polyesterovou živicom P 5010

Inšpekcia nariadila prevádzkovateľovi rozhodnutím č. 10154-43255/2021/Tit/370240105/ON zo dňa 16.11.2021, ktoré nadobudlo právoplatnosť 06. 12. 2021 vykonať v prevádzke „Nová varňa živíc“ opatrenia na nápravu v zmysle: ***navrhnuť technické riešenie resp. opatrenia na elimináciu zápachu v prevádzke a predložiť ich Inšpekcií a obci najneskôr do 31.12.2021.***

Prevádzkovateľ predložil dňa 22. 12. 2021 Návrh technického riešenia na elimináciu zápachu v prevádzke. Technické riešenie odstraňovania zápachu v prevádzke spočíva v inštalácii koncového odlučovacieho zariadenia na odvzdušňovacom potrubí. Jedná sa o absorpčnú kolónu s predradenou vypierkou vzdušiny. Následne bol prevádzkovateľ listom č. 495-613/2022/Tit/ zo dňa 12. 01. 2022 vyzvaný Inšpekciou na podanie žiadosti o zmenu integrovaného povolenia, ktorej predmetom bude konanie podľa § 3 ods. 3 písm. a) bod 3. zákona o IPKZ o *vydaní súhlasu na zmenu technologických zariadení stacionárneho zdroja znečisťovania ovzdušia a súhlas na prevádzku zdroja po vykonanej zmene*, v súvislosti s inštaláciou koncového odlučovacieho zariadenia na odvzdušňovacom potrubí. Po ukončení tohto konania bude môcť prevádzkovateľ nainštalovať koncové odlučovacie zariadenie, ktoré by malo eliminovať zápach v prevádzke.

Konanie je momentálne prerušené, pokiaľ MŽP SR, Odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie vydá stanovisko, že uvedenú činnosť je alebo nie je potrebné posudzovať podľa

zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Pokým nebude odlučovacie zariadenie nainštalované, tak v prípade nepriaznivých poveternostných podmienok pravdepodobne bude dochádzať k zápachu.

I. Použité podklady

1. Integrované povolenie.
2. Podnet zo Zelenej linky MŽP SR, podnet od p. Križanovej
3. Súbor technicko-prevádzkových podmienok a technicko – organizačných opatrení
4. Správa o oprávnenom meraní emisií zo zariadení prevádzky Nová varňa živíc (NVŽ) prevádzkovateľa CHEMOLAK a.s., Továrenská 7, 919 04 Smolenice, číslo správy 04/2808/D/18-ME zo dňa 24.09.2018,
5. Správa o diskontinuálnom meraní emisií zo zariadení prevádzky Nová varňa živíc prevádzkovateľa CHEMOLAK, a.s., Smolenice vybraných znečisťujúcich látok – prchavé organické látky vyjadrené ako celkový organický uhlík (TOC) (ďalej len „Správa z merania“) zo dňa 20.04.2022, číslo správy 02/ZA/2022
6. Denný režim zo dňa 07. 06. 2022
7. Operačné listy zo dňa 02. 06. a 07. 06. 2022

J. Kontrolné zistenia

1. Podmienka III.I.1.6.

Miesta odberu vzoriek a vyhotovenie stálych meracích miest musí zodpovedať platným predpisom v oblasti ochrany ovzdušia

Zistený stav **Nedodržaná**

Opis **Áno**

Na Inšpekciu bola dňa 26.05.2022 doručená Odborom ochrany ovzdušia, Stálym pracoviskom technických činností Žilina – Správa o diskontinuálnom meraní emisií zo zariadení prevádzky Nová varňa živíc prevádzkovateľa CHEMOLAK, a.s., Smolenice vybraných znečisťujúcich látok – prchavé organické látky vyjadrené ako celkový organický uhlík (TOC) (ďalej len „Správa z merania“) zo dňa 20.04.2022, číslo správy 02/ZA/2022.

Zo správy z merania vyplýva, že umiestnenie meracieho miesta - navažovanie surovín linka č. 2, výdych S12, nevyhovuje norme STN EN 15259 a ani STN EN 13284-1.

Meracie miesto umiestnené vo výduchu S12 nevyhovuje norme STN EN 15259, vzhľadom na to, že v ňom nie sú dodržané podmienky na laminárne prúdenie vzdušniny z dôvodu neštandardného napojenia vzduchotechnických potrubí od všetkých troch liniek do spoločného krátkeho potrubia (1 m). Napojenie môže zároveň spôsobovať aj prisávanie okolitého vzduchu z ostatných vetiev. Meracie miesto nevyhovuje ani norme STN EN 13284-1, pretože pre prúdenie odpadového plynu nie je splnená podmienka pomeru rýchlosti 3:1, min. tlaku 5 Pa, uhla prúdenia pod 15° a vyskytuje sa v ňom záporné prúdenie.

K. Prílohy správy Áno

1. Správa o diskontinuálnom meraní emisií zo zariadení prevádzky Nová varňa živíc prevádzkovateľa CHEMOLAK, a.s., Smolenice vybraných znečisťujúcich látok – prchavé organické látky vyjadrené ako celkový organický uhlík (TOC) (ďalej len „Správa z merania“) zo dňa 20.04.2022, číslo správy 02/ZA/2022.
2. Fotodokumentácia č. 1 zo strechy objektu Nová varňa živíc.

L. Zhodnotenie dodržania podmienok povolenia

Dodržané

-

Nedodržané v časti

-

Nedodržané

1. III.I.1.6.

Nie je možné vyhodnotiť

-

M. Záver – celkové zhodnotenie

Vykonanou environmentálnou kontrolou prevádzkovateľa **CHEMOLAK, a.s.**, v prevádzke „Nová varňa živíc“ bolo zistené, že počas výkonu diskontinuálneho merania emisií dňa 22. 02. 2022 sa prevádzkovateľ dopustil porušenia povinnosti uvedených v § 26 ods. 1 písm. a) a b) zákona o IPKZ, t. j. *vykonávať činnosť v prevádzke v súlade s vydaným povolením a udržiavať prevádzku pod nepretržitým dohľadom; udržiavať prevádzku v súlade s podmienkami určenými v povolení*, tým, že porušil podmienku integrovaného povolenia:

- podmienku **III.I.1.6.**, tým, že prevádzkovateľ nezabezpečil umiestnenie meracieho miesta vo výduchu S12 (navážovanie surovín linka č. 2) tak, aby vyhovovalo norme STN EN 15259 a STN EN 13284-1. V mieste súčasného meracieho miesta nie sú dodržané podmienky na laminárne prúdenie vzdušniny z dôvodu neštandardného napojenia vzduchotechnických potrubí od všetkých troch liniek do spoločného krátkeho potrubia (1 m), čo je v rozpore s normou STN EN 15259. Meracie miesto nevyhovuje norme STN EN 13284-1, pretože pre prúdenie odpadového plynu nie je splnená podmienka pomeru rýchlosti 3:1, min. tlaku 5 Pa, uhla prúdenia pod 15° a vyskytuje sa v ňom záporné prúdenie.

Zistenými nedostatkami prevádzkovateľ porušil povinnosti uvedené v § 26 ods. 1 písm. a) zákona o IPKZ, t.j. *vykonávať činnosť v prevádzke v súlade s vydaným povolením a udržiavať prevádzku pod nepretržitým dohľadom* a § 26 ods. 1 písm. b) zákona o IPKZ, *udržiavať prevádzku v súlade s podmienkami určenými v povolení*, čím sa naplnila skutková podstata správneho deliktu uvedeného v § 37 ods. 1 písm. m) a ods. 4 zákona o IPKZ.

Na základe uvedených zistených nedostatkov z kontroly SIŽP v súlade s § 35 ods. 2 písm. b) zákona o IPKZ uloží prevádzkovateľovi pokutu podľa § 37 ods. 4 zákona o IPKZ za zistený správny delikt uvedený v § 37 ods. 1 písm. m) zákona o IPKZ.

Prevádzkovateľ bude písomne upovedomený o začatí správneho konania vo veci uloženia pokuty za zistený správny delikt.

Vzhľadom na zistené nedostatky v činnosti, Inšpekcia v zmysle § 35 ods. 2 písm. a) zákona o IPKZ uloží prevádzkovateľovi aj opatrenia na nápravu protiprávneho stavu v prevádzke a to:

1. nariadi prevádzkovateľovi dať do súladu umiestnenie meracieho miesta v súlade s normou STN EN 13284-1 a STN EN 15259,
2. nariadi prevádzkovateľovi, aby ventilátor centrálného odsávania (výdych A10) bol po celý čas zapnutý. Uvedenú skutočnosť prevádzkovateľ zapracuje do riadiaceho systému výroby vo veľine, ako aj do svojej prevádzkovej dokumentácie, najmä do Súboru STPP a TOO a predloží ho následne Inšpekcii na schválenie.
3. nariadi prevádzkovateľovi, aby miesta vypúšťania znečisťujúcich látok umiestnených v zbernom potrubí na streche NVŽ vznikajúcich z procesu výroby v reaktoroch a rozpúšťacích kotloch dal do súladu s normami STN EN 13284-1 a STN EN 15259 a vykonal oprávnené meranie emisií znečisťujúcich látok z uvedených miest vypúšťania.

N. Podpisy

Za SIŽP:

Ing. Kristína Titková

.....

RNDr. Martin Jursa

.....